

## Fotobanky

Pavel Hrbáček

Pěkná a správně zvolená fotografie může změnit dojem i z jinak nepříliš zajímavě vypadající webové stránky. Problémem většiny autorů webu je však otázka, kde takový obrázek vzít. Pokud nejste zrovna profesionální fotograf či alespoň velmi pokročilý amatér se slušným fotografickým vybavením, dostatkem prostředků i nadšení, není asi tím nejlepším řešením snažit se nafotit požadovaný motiv sám. A to nemluvím o časové náročnosti takové práce a dalších nákladech s ní spojených, pokud se např. požadovaný objekt nachází na druhé straně zeměkoule. Naštěstí existují specializované agentury, které se zabývají prodejem již hotových fotografií od profesionálních fotografů. V době internetu se také řada z nich odhodlala nabízet své produkty on-line, což umožňuje vyhledat potřebný snímek ve stejné chvíli, kdy se objeví jeho potřeba, bez nutnosti opouštět pracoviště, pohodlně u pracovního stolu. Vedle stránek za kterými stojí klasické agentury, existují i servery, jež jsou postaveny na odlišném modelu. Jejich nabídku tvoří příspěvky registrovaných členů, kteří mohou být jak z řad profesionálů, tak i amatérů. On-line fotobanky byly až do nedávné doby nabízeny jen na zahraničních severech. Mezi jejich nevýhody z hlediska českého uživatele lze zahrnout nutnost používání kreditní karty a také vyšší cenu odpovídající cenovému standardu na světovém trhu. Pro srovnání, fotografie do 2 MB, určená pro WWW stránky stojí u většiny agentur cca 50 USD. Na českém serveru lze zpravidla pro stejný účel získat snímek minimálně ve stejné velikosti a cena bude kolem 30 USD. To však neplatí automaticky, hodně záleží na tom, zda se rozhodujete mezi snímkem který česká firma přebrala ze zahraniční kolekce, nebo zda se jedná o produkt českého fotografa. Ovšem i našinec může cenu nasadit vysoko a naopak některé cizí servery začínají již na 15 USD. Tyto ceny odpovídají nákup fotografie v tzv. režimu royalty-free. Co to znamená pro kupujícího, je popsáno v samostatné části. Pokud není výslovně uvedeno jinak, tak všechny ceny a počty jsou v článku vztaženy na snímky s tímto typem licence.

V okamžiku, kdy začnete prohledávat fotobanky, si uvědomíte, že to může být i docela časově náročný úkol. Především v těch případech, kdy použité softwarové řešení neumožňuje zjemnit kritéria na fotografii, a vzhledem k rozsahu uložených dat může být počet nalezených obrázků značně vysoký. Snad každý server nabízí klasického roztřídění obrázků do kategorií dle typu zobrazovaného objektu, ale to je příliš hrubé zařazení. Naštěstí servery, kde se počet obrázků počítá na statisíce či miliony, využívají k popisu snímku klíčových slov. To samozřejmě znatelně usnadňuje hledání. Ani tento postup však není zcela bez problémů. Jednotlivé servery se liší v seznamech používaných klíčových slov, které se mohou ukázat jako nedostatečně přesné. Při testování rozsahu jednotlivých fotobank jsem se např. pokoušel nalézt fotografie na téma squash. Servery většinou vracely jako výsledek desítky různých zátiší s ovocem (squash znamená anglicky také dýně, tykev, nezralé ovoce, ...), takže upřesnění, že požaduji „sport“, bylo opravdu nutností. Těm, kdo nemají čas prohledávat fotobanku, nabízí některé servery a agentury rešeršní služby. Ty mohou být placené či zdarma. Rychlost zpracování požadavku je také různá a může se počítat jak na hodiny, tak i na dny.

Další pokročilou funkcí lepších serverů je tzv. lightbox, což by se dalo v daném kontextu přeložit jako šuplík. A tak to i funguje. Slouží k odložení snímků, se kterými chcete pracovat později. Pro lepší orientaci mezi nimi jsou v šuplíku zobrazovány v podobě malých náhledů (thumbnails). O každé fotografii se lze většinou také dozvědět dostupná rozlišení, případná

omezení na použití, spočítat cenu, atd. Některé fotobanky dokonce dovolují vytvořit více šuplíků a některé z nich i sdílet s dalšími uživateli serveru.

Pro ty, co chtějí využívat kvalitní fotografie pro své stránky častěji, je určitě zajímavá možnost nákupu speciálních CD s kolekcemi snímků. Disky jsou rozděleny dle témat fotografií a jejich obsah je pečlivě vybírán z hlediska kvality a použitelnosti snímků. To, co je na nich především zajímavé, je hlavně výsledná cena za fotografii. Ty se tak často pohybují kolem 3 USD. Mnohé fotobanky vedle možnosti zakoupit jednotlivé snímky nabízejí i takto výhodný výběr ze svého obsahu na discích.

V České republice se dá v současné době spočítat počet kvalitních on-line fotobanek na prstech jedné ruky. Bezsporně mezi ně patří fotobanka na adrese [profimedia.grafika.cz](http://profimedia.grafika.cz). Tomuto projektu byl již věnován samostatný článek v PC WORLDu 1/2003, a tak jej představím jen krátce. Její obsah tvoří 100 000 profesionálních fotografií a 200 fotografických CD kolekcí. Celá stránka je samozřejmě v češtině, a to včetně klíčových slov. Pro registrované uživatele je k dispozici cenová kalkulačka. Obsah fotobanky byl vytvořen jako podmnožina z celkové nabídky agentury Profimedia ([www.profimedia.cz](http://www.profimedia.cz)). Ta na českém trhu zastupuje řadu mezinárodních zpravodajských agentur a fotobanek, např. Getty Images, ImageSource, LaPresse. Celkový počet snímků v jejím portfoliu je tak vyšší než 2 miliony, z toho 100 000 je v licenci royalty-free. Další zajímavou českou fotobankou je [sundayphoto.cz](http://sundayphoto.cz). V nabídce je několik desítek tisíc snímků a stovek CD kolekcí. Cena fotografií je stejná bez ohledu na konkrétní užití snímku. Pěkně vypadající stránky umožňují vyhledávat podle klíčových slov či čísla snímku. Pro pohodlnější práci je uživateli k dispozici šuplík. Mezi zdroje fotografií patří Stockbyte, PhotoAlto a řada dalších.

Zajímavý český server se nachází na adrese [www.fotobanka.cz](http://www.fotobanka.cz). Jedná se o již popisovaný typ fotobanky, která umožňuje uživatelům z řad veřejnosti nahrávat vlastní snímky. Nabídka fotografií, které jsou zde umístěny, je regulována několika podmínkami. Vedle požadavku na originalitu to jsou hlavně technické nároky, jež musí snímky splňovat. Musí být v rozlišení minimálně 1240 x 877 pixelů, nesmí být dodatečně interpolovány na větší velikost, atd. Registrovaný fotograf si sám určuje ceny, které se liší dle typu licence a velikosti snímku. V současné době je zde umístěno několik desítek tisíc obrázků. Protože je však každá fotografie popsána klíčovými slovy, dovoluje server pohodlně vyhledávat v nabídce. Ceny snímků se většinou pohybují v řádu několika set korun. Výhodou pro českého uživatele je možnost bezpečného placení přes platební bránu eBanky. Jak server informuje na svých stránkách, tak od září 2002, kdy byly spuštěny on-line prodeje, byla nejvyšší cena zaplacená za snímek 4 000 Kč. Nejúspěšnější autor prý dokonce prodal za dva měsíce své fotografie za více než 20 000 Kč.

V zahraničí je nabídka podobných serverů samozřejmě širší. Mezi největší patří fotobanka Corbis ([www.corbis.com](http://www.corbis.com)). Její stránky jsou rozděleny na dvě části podle typu užití snímku – pro osobní použití a pro profesionální licence. Snímky pro osobní použití jsou však v malém rozlišení (přibližně 640 x 480) a jejich cena se pohybuje kolem 6 USD. Uživatel však může zakoupit některý z ValuePacků, který mu dovoluje získat určitý počet fotografií za sníženou cenu, např. při odběru 12 obrázků klesá cena na 2 USD za kus. Při komerčním užití závisí cena na způsobu užití. V případě licence „Desktop/Web Use“ je cena přibližně 20 USD.

Své příznivce má určitě i server EyeWire ([www.eyewire.com](http://www.eyewire.com)). Ten je vlastněn známou společností Getty Images a vedle fotografií nabízí i řadu dalších multimediálních produktů, včetně ilustrací a zvukových souborů. Cenově patří k levnějším, např. obrázek v rozlišení 72 dpi o rozměrech 9 x 12 palců při velikosti 2 MB je nabízen za 15 USD. Většinu snímků lze také výhodně zakoupit na CD. Další obsáhlá fotobanka je na adrese [www.photostogo.com](http://www.photostogo.com). V nabídce je 650 000 fotografií všech typů licencí. Cena za royalty-free obrázek se však již pohybuje kolem standardních 50 USD. Pokud se vám zdá cena vysoká a nevádí vám malé rozlišení, podívejte se na partnerský server WebSpice.com. Ten je financován formou

předplatného, která umožňuje dramaticky snížit cenu za kus. Za částku 19 USD na měsíc, příp. 99 USD na rok, získáte neomezený přístup k fotobance a co stáhnete, to je vaše. V nabídce je 30 000 snímků, ovšem jen v rozlišení 280 x 280 pixelů. Větší velikosti najdete na zmiňovaném PhotosToGo. Serverem založeným na předplatném je také Photos.com. Za cenu 30 USD na týden můžete nahrát vše, co se vám zde zaujme. Výjimkou jsou jen snímky v rozlišení super, které jsou placeny za kus.

Dalším z řady serverů je Brand X Pictures na adrese [www.brandxpictures.com](http://www.brandxpictures.com). V nabídce jsou velmi pěkné profesionální fotografie za cenu 50 a 60 USD při velikosti souboru do 2 MB. Pohodlné vyhledávání umožňuje hledat i části klíčových slov a ignorovat nechtěné hodnoty. Velmi pěkné a přitom relativně levné fotografie jsou k nalezení na adrese [www.gettyworks.com](http://www.gettyworks.com), která je také ve vlastnictví Getty Images. Vedle fotografií jsou v nabídce i ilustrace a fonty. Cena za jednotlivé obrázky začíná na 10 USD. Velkou nabídku má server PictureQuest ([www.picturequest.com](http://www.picturequest.com)), kde najdete 500 000 obrázků. Server vyžaduje registraci a cena za fotografii je 50 USD a za ilustraci 60 USD. Jako jejich zdroje jsou použity např. Stockbyte, Digital Vision, Image Farm, PhotoDisc. Snímky lze i výhodně nakoupit na CD. Planet PhotoBank ([www.planetphotobank.com](http://www.planetphotobank.com)) je také typem serveru založeným na příspěvcích svých uživatelů. Každý fotograf má zdarma k dispozici 50 MB pro ukládání svých snímků. Ty lze dokonce zasílat pomocí e-mailu. Sám tvůrce se také určí cenu za fotografii. Po zakoupení je lze používat jak pro osobní, tak i komerční účely. Příjemné je, že při prohlížení galerie jsou ihned vidět ceny za foto, a k dispozici jsou také EXIF informace. Užitečnou funkcí je, že pokud v databázi nenajdete hledaný snímek, můžete vložit váš požadavek včetně termínu do složky Rush for.

Především na osobní užití je zaměřen server FreeFoto ([www.freefoto.com](http://www.freefoto.com)). Celková nabídka obsahuje 40 000 obrázků a je rozdělena do 50 hlavních sekcí. Pro osobní užití na internetu je snímek zdarma, pro komerční užití začíná na 25 USD. Pokud potřebujete fotografii na téma astronomie či dobývání vesmíru, podívejte se na stránku NASA Photo Gallery ([www.nasa.gov/gallery/photo](http://www.nasa.gov/gallery/photo)). Najdete zde rozcestník k jednotlivým fotoarchívům. Tyto obrázky jsou copyrightu, ale při jejich používání se musíte vyvarovat těch užití, jež by vaše produkty či služby mohly dávat do souvislosti s NASA nebo s konkrétním člověkem na fotografii (více informací najdete na jmenované stránce).

\*\*\*\*\*Rámeček\*\*\*\*\*

## Typy licencí

### Rights Managed

U fotografií, které jsou poskytnuty s tímto typem licence, se cena řídí konkrétním způsobem použití snímku (web, leták, billboard, atd.). Pro snímky je také často možné zakoupit exkluzivitu pro danou oblast nebo časové období. Pro tento případ je také typické jednorázové použití zakoupené fotografie.

### Royalty Free

Tento druh licence nabízí neexkluzivní využití fotografie za jednorázovou cenu na časově neohrazené období. Až na několik málo omezení nejsou tyto obrázky vázány na konkrétní způsob použití. Jejich cena se většinou odvíjí od jejich velikosti a rozlišení.

\*\*\*\*\*